

Bitkoinai: deputatai išgirdo ekspertų nuomonę apie jų pranašumus ir trūkumus

Europos Sąjungos planai reguliuoti virtualias valiutas, tokias kaip bitkoinai, turėtų apsiriboti kova su finansiniais nusikaltimais. Tai pažymėjo dauguma ekspertų, kurie pirmadienį dalyvavo Ekonomikos komiteto surengtame klausyme. Europarlamentarai taip pat išgirdo ekspertų vertinimus apie elektroninių valiutų ir jų naudojamos revoliucinės technologijos galimybes, pranašumus ir trūkumus. Parlamente šiuo metu rengiamas pranešimas apie virtualias valiutas, dėl kurio komitetas balsuos balandį.

Skaitmeninė kriptovaliuta: kas tai?

Virtualios valiutos, tokios kaip bitkoinai, leidžia pervesti pinigus nesinaudojant finansinių tarpininkų, kaip antai bankai, paslaugomis. Jos naudoja kriptografinę informacijos blokų grandinėlių technologiją (angl. *blockchain*) – savotišką skaitmeninę sandorių registravimo knygą, kuri yra viešai prieinama.

Operacijos registruojamos tik patikrinus jų autentiškumą taikant sudėtingus matematinius skaičiavimus, kuriuos atlieka daugybė skirtingų vartotojų kompiuterių. Sandoris įregistruojamas tik tuomet, jei vartotojų gauti skaičiavimų rezultatai sutampa. Tai leidžia išvengti sukčiavimo ir sukuria pirkėjų ir pardavėjų pasitikėjimą vieni kitais.

EP pranešimą dėl virtualių valiutų rengiančio Jakobo von Weizsäckerio (Socialistai ir demokratai, Vokietija) teigimu, „daugelis investuotojų tikisi, kad šios technologijos pagalba bus sukurta pagrindinė, verslui svarbiausia, programėlė (angl. *killer application*)“. „Pagrindinis klausimas yra toks: jei ir kuomet proveržis bus pasiektas, ar būsime pasirengę mes – įstatymų leidėjai ir vyriausybės – tokio pobūdžio revoliucijai?“

Pranašumai ir trūkumai

Ekspertų manymu, pagrindiniai virtualių valiutų pranašumai – pigesni, greitesni, saugesni ir skaidresni pinigų pervedimai. Primavera De Filippi (Nacionalinis mokslinių tyrimų centras Paryžiuje) tai pat pažymėjo, kad informacijos blokų grandinėlių technologija gali būti „laikoma savotiška reguliavimo technologija, leisianti veiksmingiau ir skaidriau įgyvendinti įstatymus“.

Visgi virtualių valiutų naudotojų taip pat tyko nemažai pavojų. „Neužtikrinama teisinė vartotojų apsauga, taip pat egzistuoja nemaža rizika dėl platformų stabilumo ir kainų pastovumo. Be to, jos neapsaugotos nuo tokių tradicinių grėsmių kaip vagystės, įsilaužimai ir praradimai“, – kalbėjo

EK atstovas Olivier Salles.

Neretai bitkoinai siejami su nelegalia veikla, pavyzdžiui, pinigų plovimu ir nelegalia prekyba. Nusikaltėliams ši valiuta gali būti patraukli dėl to, jog sandoriai bitkoinais yra anonimiški, t. y. nėra atskleidžiama tikroji pirkėjų ir pardavėjų tapatybė – matomas tik el. piniginės numeris.

„Iš tikrųjų gryniesi pinigai užtikrina gerokai didesnę anonimiškumą, – pažymėjo vyresnysis ekonomistas Sean Ennis (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija). – Virtualios valiutos nuosavybės pasikeitimo įrašai yra vieši ir tai leidžia labai gerai išanalizuoti visą sandorių istoriją.“

Jam antrino technologijų konsultantas Jeremy Millar iš „Magister Advisors“, kuris pabrėžė, jog „bitkoinų sistemoje aptikti nusikalstamą veiklą yra lengviau nei sistemoje, kur naudojami gryniesi“. Konsultantas taip at pridūrė, kad „bitkoinų tinklas jau nebėra vien programišių bendruomenė – jis valdomas didelių bendrovių, kurios stengiasi laikytis egzistuojančių taisyklių“.

Ar reikalingas reguliavimas ES lygiu?

Daugelis ekspertų labai atsargiai vertino ketinimus kurti naujas ES taisykles dėl virtualių valiutų.

„Dabar vienas didžiausių iššūkių yra ne tai, kaip skubiai ir kaip plačiai reikia imtis reguliavimo, bet kaip tinkamai stebėti šią sparčiai besivystančią technologiją“, – kalbėjo O Salles. Jis teigė, kad Komisijos svarstymai reguliuoti virtualias valiutas yra dalis atsako į teroro atakas Paryžiuje.

„Mano požiūriu, nėra pagrindo visaapimančiam bitkoinų reguliavimui“, – kalbėjo J. Millar. Visgi jis pridūrė, kad Bitkoinui kaip globaliam tinklui „tam tikras Europos politikos harmonizavimas būtų naudingas, nes leistų išplėsti jo pasiekiamumą“.

Savo ruožtu dr. Thaer Sabri iš Elektroninių Pinigų Asociacijos pažymėjo, kad „proporcingas reguliavimas pageidautinas“. „Manau, kad verslas paremtų kovos prieš finansinius nusikaltimus taisyklių papildymus.“

„Jeigu jūs nuspręstumėte imtis teisėkūros šiuo klausimu, aš rekomenduočiau apsiriboti prieš pinigų plovimą ir terorizmo finansavimą nukreiptomis iniciatyvomis“, – kalbėjo Europos skaitmeninės valiutos ir informacijos blokų grandinės technologijos forumo įkūrėja Siân Jones.

Diskusijos pabaigoje EP pranešėjas Jakobas von Weizsäckeris pabrėžė, kad šiuo klausimu „turėtume kalbėti daugiau apie atsargumo principu paremtą stebėjimą, o ne apie atsargumo principu grindžiamą reguliavimą“.

Balsavimas Ekonomikos komitete dėl EP pranešimo numatytas balandį, o plenarinėje sesijoje – gegužę.

Papildoma informacija

[Debatų vaizdo įrašas](#)

[EP Tyrimų tarnybos informacija](#)

[Teisėkūros apžvalga](#)

[Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas](#)

Viena populiariausių virtualių valiutų – bitkoinas © AP Images/ES–EP